

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra 60 K Félévre 340 K
 Negyedévre 170 K Egész évre 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

A főrendiház reformja

Budapest, január 24. A nemzetgyűlés közjogi bizottsága ma délelőtt Hencz Károly elnöklésével ülést tartott, amelyen az országgyűlés főrendiházáról szóló törvényjavaslatot tárgyalta. A bizottság ülésén az igazságügy-miniszter mellett *Egyed István* dr. táblabíró képviselte a javaslatot.

Fáy Gyula előadó ismertette a javaslatot. Az 1920. évi I. t. c. indokolása — mondotta — kétségtelenné teszi, hogy a nemzetgyűlés kötelessége a régi magyar felsőkamarák, tehát az 1885. évi VII. t. c. sorsa felett határozni. A demokratikus kormányt éppen a demagógia rikácsolásból indította arra, hogy *népképviselet*

let alapján felsőkamarát létesítsen, amelynek feladata a mérséklés, a konzerválás és állandóság. A régi felfogás szerint a feladat teljesítésére az egyházi és világi méltóság képviselőit és a történelmi vagyonok birtokosait találták a legalkalmasabbaknak.

Az újabb felfogás szerint akármilyen széles alapon a kisebbség védelmére felállított intézkedésekkel egybehívott képviselő vég-eredményében mégis többnyire politikai képviselő lett s ezért a mérséklés feladatát a kereskedelem, a gazdaság, az ipar, a társadalom kulturális érdekeinek képviselőiből összeállított szenátus látszott megvalósítandónak.

A felsőház tagsága csak tíz évre szól

Az 1885-iki törvény ilyen irányban akarja a régi felsőtáblát megalkotni és a különböző érdekképviseletekről a kinevezett főrendek útján kíván gondoskodni. A jelen törvényjavaslat intézményesen biztosítja, hogy az érdekképviseletek választás utján kerüljenek be s ezenkívül úgy intézkedik, hogy a felsőház tagsága csak 10 évre szóljon.

A felsőházi tagságnak különböző kategóriái vannak. Csak azok az intézmények tartalmazznak biztosítókat a jövőre nézve, amelyeknek a nemzet történelmében múltjuk van. A fejlődés érdekében elmarad az, ami idejét múlt és igyekeznünk kell, hogy fejlesszük a nemzetre nézve jó intézményeket, mert a nemzet legfontosabb szervéről van szó. Örömmel konstatálja, hogy a régi egyházi és világi méltóság képviselével ismét találkozunk. A javaslat igen helyesen úgy intézkedik, hogy sok

helyen meghagy régi intézkedéseket, mert a törvényeket az egész integer Magyarország számára alkotjuk. Azoknak olyanoknak kell lenniük, hogy ha Magyarország int. gritása fokozatosan vissza áll, a törvények zökkenés nélkül alkalmazhatók legyenek.

Az előadó nagy tetszéssel fogadott beszéde után *Iklódy Szabó János* szólalt fel. A demokratikus átalakulás érdekében szükségesnek tartja a főrendiházi reformot és a javaslat alapelveit helyesli, különösen a vármegyék képviselőit és a különböző érdekképviseletek részvételét. Kifogásolja a régi örökös joggal bíró főrendiházi tagoknak az új főrendiházban tervezett képviselőt. A tavisztikus és demokratikus szervezéssel egyáltalában össze nem férő volna az, hogy az ország főurait 10 évenként valóságos rendi ülés formájában összehívják, főrendiházi tagok választása céljából.

A demokrácia és a tradíció összeegyeztetése

Ezután *Apponyi Albert* gróf fejtette ki, hogy azt óhajtott volna, hogy a bizottság először a választójogi törvényjavaslatot tárgyalta volna le, mert a kormány választójogi javaslatáról nyilvánosságra került részletek őt a legmoverebben ellentétbe állítják a mai javaslattal. Magát ezt a törvényjavaslatot helyesnek, a demokrácia alapján felépítettnek tartja.

A demokráciát össze kell egyeztetni a nemzeti tradíciók életképes részeinek fennmaradásával. A törvényhatósági képviselők mellett működő hivatott gazdasági érdekképviseletek kiegészítendőek volnának a mun-

kdsság képviselőivel. A kinevezett tagok számát véleménye szerint nem így kellene meghatározni. A két kamara közötti viszonynak törvényes szabályozására nem kell nagy súlyt fektetni, mert ezt az élet szabályozza.

Vázsonyi Vilmos a javaslatot ebben a formában nem fogadja el, mert a kormány olyan szűk választójogot kontemplált, hogy amiatt nem ilyen archaisztikus felsőházra volna szükség, hanem olyanra, amely kizárólag választáson épül fel. Az egyház képviselőt nem tartja szükségesnek. Félrevezetőnek tartaná, ha a francia szenátori választás rendszerét követnék.

A titkosság kérdésében létrejön a megegyezés

A kormánykörökhöz közel álló kormányparti politikus a következőket mondotta munkatársunknak a politikai helyzetet illetően:

— Az indennitás befejezése után valószínű, hogy a kormány a választójogot fogja tárgyalni. Komolyabb nézeteltérés a nemzetgyűlés többsége és a kormány álláspontja között a választójogi javaslatot illetően nincsen. A titkosság kérdésében, ahol eleinte nehézségek merültek fel, folynak az egyeztető megbeszélések. A titkossággal kapcsolatban a kiscgazdapártban magában is voltak aggodalmak, végleges megegyezés ma még nem jött létre, de minden jel arra vall, hogy a legrövidebb idő alatt meg lesz a harmonia e tekintetben is.

Az egységes párt

A kiscgazdapárt holnap este értekezletet tart, amelyen elsősorban a választójog kérdésében fognak határozni, másodsorban pedig megállapítják és kibocsátják az egységes párt megalakulására vonatkozó felhívást.

A választójog kérdésében a kiscgazdapárt többsége a titkosság álláspontjára helyezkedik, mert a párt meg van győződve róla, hogy Bethlen gróf miniszterelnök helyzetét ez által nem nehezíti meg, mert az eddigi tárgyalá-

sokból kétségkívül kiderült, hogy a kormány a titkosság kérdésében engedményeket hajlandó tenni. Az egységes párt megalakulására vonatkozó felhívás megszerkesztése és kibocsátása kérdésében Bethlen gróf miniszterelnök, akinek a disszidensek erre vonatkozólag a tárgyalások folytatására megbízást adtak, tanácskozott a kiscgazdapárt vezetőségével.

A disszidensek elsősorban azt követelik, hogy a párt vezére Bethlen gróf miniszterelnök legyen. A disszidensek második követelése az, hogy ők a párt vezetőségében megfelelő számban vehessenek részt. A belépés formáját illetően a disszidensek ugyanis a fúzió mellett foglaltak állást.

IV. Károly eltartása

Bécs, január 24. *Benes* cseh miniszterelnök január végére vagy február elejére értekezletet készít elő Prágában, amelyen az utódállamok képviselői vennének részt. Ezen az értekezleten IV. Károly furchali tartózkodásának költségeiről is szó lesz. A csehek állítása szerint IV. Károly detronizációja európai érdeket szolgál. Csehország azonban *Benes* kijelentése szerint nem járul hozzá a költségek fedezéséhez.

Az osztrák külügyminiszteriumból nyert értesülés szerint Ausztria még nem kapott meghívást erre az értekezletre. — Ausztria a költségek fedezése tekintetében Csehországgal azonos álláspontra helyezkedik és viszályt minden olyan követelést, amely IV. Károly költségeit az utódállamokkal akarja megfizetni.

A pápa halála

Róma, január 24. *Vatelli* bíborost, amikor vasárnap délelőtt *Boromi* miniszterelnöknek bejelentette a pápa halálát, katonai tisztelegéssel fogadták. A kormány elrendelte, hogy a temetési szertartás napján az állam összes iskoláiban szüneteljen az előadás. A fővárosban, valamint a vidék legtöbb városában gyászbölgöket tüztek ki a házakra. A pápa ravatalához ezrével zárandokol a nép s a temetésen külföldről is több száz hívő fog megjelenni. *Gasparri* bíboros államtitkár a világ minden egyes részéről százával kap részvétet kifejező táviratokat.

A konklavé február 2-án ül össze, hogy a pápaválasztást megejtse.

Budapest, jan. 24. *Dr Csernoch* János bíboros hercegprímás, aki szerdán délelőtt utazik el Budapestről Rómába a pápaválasztásra, elutazása előtt körlevelet adott ki a papsághoz, amelyben mély megilletődéssel emlékszik meg az elhunyt Szent Atya életéről és uralkodásáról.

A hercegprímás az egyház gyászának kifejezésére a következőket rendelte el: Az összes templomokban a harangok 3 napon át az esti harangszó előtt egynegyed óráig szólnak, a gyászistentiszteletet tartanak az elhunyt pápáért a helyi körülmények szerint alkalmas napon és órában. Az Istentiszteletre az összes helyi hatóságok meghívandók.

Az esztergomi fő székesegyházban az ünnepélyes gyászistentiszteletet az előirt egyházi szertartások mellett január 26-án 9 órakor tartják.

A gyász 9 napja alatt, netán végzendő gyászmisékben az elhunyt pápáért könyörgés mondandó.

Megszavazták az indemnitást

Budapest, jan. 24. A nemzetgyűlés mai ülését *Bottlik* József alelnök egynegyed 11 órakor nyitotta meg. *Hornyánszky* Zoltán kéri a Ház tanácskozásképeségének megállapítását. A Ház nem tanácskozásképes, az elnök az ülést 5 percre felfüggeszti.

Szünet után az elnök újból megnyitja az ülést.

Rassai Károly szólal fel a zárszó jogával élve és indokolja a benyújtott határozati javaslatát. *Bethlen* István gróf miniszterelnök legutóbbi beszédével foglalkozik és tiltakozik a miniszterelnök azon megállapítása ellen, hogy az indemnitási vita sok kárt okozott az

országnak, mert megingatta a külföld bizalmát. Tiltakozik az ellen is, amit a miniszterelnök tegnapi beszédében mondott, hogy a nemzetnek nincs szuverenitása.

A magyar trónnak betöltése esetén nem egy személy ellen hadakoztak, hanem tiltakoztak az ellen, hogy a Habsburg-ház valamelyik tagja magyar trónra jöhessen. Ebben nem érzelmi szempontok vezették, hanem az a gondolat, hogy a Habsburg-ház egy tagja se kerülhessen a magyar trónra, mert ezzel a régi Habsburg monarchia visszadőltsége következne, ami Magyarország politikai integritásának sokat ártana.

A Habsburgok kizárása a trónvárományosi jogból

Második határozati javaslatában kéri a nemzetgyűlést, utasítsa a kormányt arra, hogy haladéktalanul terjesszen be törvényjavaslatot a Habsburg-Lotharingiai Ház tagjainak a trónvárományosi jogból leendő kizárása, valamint az őket illető közjogi jogosítványok és az udvarnagyi bíróság megszüntetése tárgyában. Ha nyugalmat akarunk teremteni ebben az országban, akkor ki kell zárni az örökös trónigénylőket is. Azután ha nincs király, nem lehet királyi család sem és meg kell szüntetni azokat a külsőségeket is, amelyek a család tagjait eddig megillették, valamint azokat a törvényeket, amelyek részükre kreáltak, mert ha ezt nem tesszük meg, akkor ez állandó agitációs anyag lesz.

Megemlékezik azután arról a vádról, amely a lapokban megjelent és amelyek szerint azt mondotta, hogy idegen állam védelme alá helyezi magát. Ez nem így van.

A zárszó jogán

Ezután a zárszó jogán *Lingauer* Albin szólal fel és a kereskedelmi miniszter beszédére kíván reflektálni. A kereskedelmi miniszter ugyanis azt állította, hogy Magyarországon levélcenzúra nincs. Ő bizonyítani is tudja, hogy úgy a belföldi, de különösen a külföldi levelek, amelyek egyes politikusok címeire szólnak, igenis cenzuráltak. Ennek a nemzetgyűlésnek együttartása nem érdeke a nemzetnek,

Még mindig a királypuccs

Ezután a királypuccs eseményeivel foglalkozik és kritizálja *Bethlen*, valamint az ugynevezett mellékkormányok szerepét az októberi napokban.

A miniszterelnök ur mondotta, hogy a mentelmi és indemnitási vitával ártottunk a nemzetnek. Ne méltóztassanak minket vádolni. Két beszéd ártott az ország tekintélyének, az egyik a legitimista kormányfőnek, a másik a mellékkormány fejének, *Gömbös* Gyulának beszéde.

Bethlen azt mondotta, hogy nem a királyra, hanem igenis a lázadókra lővetett. Nem tudja, hogy a nemzeti hadsereg tüzérége oly csodálatosan fejlett volna, hogy úgy tudjon célozni, hogy csak *Rakovszkyt* lövessék ki a király mellől. A miniszterelnök nem felelt arra, hogy igaz-e, hogy a mozgósítások nem sikerültek. Nekünk értesüléseink vannak arról, hogy nem sikerültek, tehát a papiros ultimátumok nem voltak egészen komolyan veendőek.

Az ország nyugalma és a keresztény politikai irány visszaállítása kedvéért a miniszterelnöknek egy-két percnyi időt kellett volna szentelnie a panamak és az ezzel kapcsolatos hírek megcáfolására is. A miniszterelnök tegnapi beszédében azt mondotta, hogy a kormánynak nem volt módjában a detronizációs

mert a pártszenvédelem nagyon elhatalmasodtak. A miniszterelnök ur másképp ítéli meg a pártot, amikor neheztel reá és másként akkor, amikor a saját utcájába akarja hozni. A kormány nem a parlamenti többség kedvéért, hanem a mellékkormányok kedve szerint kormányoz. A tények azt bizonyítják, hogy a miniszterelnök hajlandó fedezni a mellékkormányokat, csupán bevallani nem hajlandó.

törvény szövegén változtatni. Ezt a kijelentést maga a Fehér Könyv cáfolja meg.

A *Bethlen*-kormány a keresztény demokrácia jegyében indult meg. Kérdi, vajjon demokrácia-e az, amely jogfosztással kezdi működését s a választójogot megszüntíti. A kormány az egyik oldalon a legnagyobb irredentista, a másik oldalon kifelé az országnak a legnagyobb gyengeségét mutatja. A miniszterelnök azt mondja, hogy a keresztény párt hívei a tekintélyek lerombolására törekednek és ezt csupán azért teszik, hogy az elkövetkezendő puccsok alkalmával annál nagyobb eredményeket érjenek el. Cáfolja a kormánynak azt az állítását, hogy az ellenzék a Kormányzó tekintélyét destrualja. Ha az ellenzék ezt tennék, úgy politikai örülteknek kellene őket tartani. *Bethlen* miniszterelnök azon állítására, hogy *Ófelsége* nem reflektál többé *Andrássy* és *Rakovszky* tanácsadására, felelvassa *Gratz* nyilatkozatát. *Gratz* ebben elmondja, hogy ő sem a kormány képviselője, sem mások előtt soha ilyen kijelentést nem tett. Végül arra kéri a nemzetgyűlést, hogy fogadjon el az a javaslatát, amely szerint egy nappal sem hosszabbítsák meg a nemzetgyűlés élettartását, hanem február 16-án osszlassák fel.

Elnök az ülést d. u. 4-ig bezárja.

A puccs költségei

Bottlik József alelnök fél 5 órakor nyitja meg az ülést. *Fangler* Béla kéri a tanácskozásképeség megállapítását.

A Ház nem lévén tanácskozásképes, elnök az ülést 5 percre felfüggeszti.

Ezután *Friedrich* István szólal fel, aki két határozati javaslatát indokolja meg, amelyeket az indemnitási javaslat általános vitája folyamán terjesztett be.

Az egyik a kiviteli ügyre vonatkozik. Ebben kéri, mondja ki a nemzetgyűlés, hogy a kormány köteles a kommunizmus bukása óta

keletkezett összes kiviteli ügyekre vonatkozó aktákat a Ház asztalára letenni és küldessék ki egy parlamenti bizottság, akik azokat felülvizsgálják. Mindenkinek közös érdeke, hogy az akták a Ház elé kerüljenek. A kisczardapárt reputációja érdekében is tisztázni kell ezt az ügyet.

Második határozati javaslata az indemnitási javaslat XIII-ik szakaszára vonatkozik, amelyben a pénzügyminiszter 200 millió hitelt igényel. Azzal indokolja ezt, hogy az összegre szükség van a Nyugatmagyarország kiűrité-

sével és a király hazajövetelével kapcsolatos költségek rendezésére. Egy tételben 200 millió koronát anélkül, hogy a részleteket ismernék nem lehet elfogadni. Nem mondja, hogy ez az összeg indokolatlan, ellehet-e fogadni, vagy nem, csak kéri, hogy egy parlamenti bizottság vizsgálja felül a 200 millió tétel hova fordítását.

Ottó királysága

Ezután foglalkozik a miniszterelnök tegnapi beszédével. Állítja, hogy a hadsereg főparancsnok *Ottó királysága* esetén hajlandó lett volna vállalni a régens tisztséget. Ebben az ügyben más elintézészt kellett volna a miniszterelnöknek keresni és nem azt, hogy azt mondja, hogy nem felel meg a valóságnak. Azt mondja a miniszterelnök, hogy *Károly* király élete Budapesten biztonságban lett volna. Azon a napon *Friedrich* a rendőrségen volt és meggyőződött arról, hogy a fővárosban felfegyverzett csoportok jártak a Rákóczi úton, egy nyomdához vonultak és lerombolták anélkül, hogy megtudnák, hogy kik tették ezt.

Már hozzá vagyunk szokva, hogy a tulajdonról és a miniszterelnök székéről súlyos vádak az azal intézzenek el, hogy azt mondják, nem igaz.

Nem tudja megérteni, hogyha jó volt az új választójog a kommunizmus bukásakor, miért rossz akkor az az ország előrehaladott konszolidált állapotában. Nem lehet a tömegeket megfosztani attól, hogy véleményüket szabadon nyilvánítsák. Kéri a kormányzó pártot, haddjon oda, hogy a régi választójog megmaradjon.

A belügyminiszter által kiadott gyülekezési rendeletről kifogásolja, hogy az ellenőrző tisztviselő a szót megvonhatja a szónoktól és karhatalommal feloszlathatja a gyűlést, ha a szónok beszédében a hatóság tekintélye ellen, ha burkolt formában is, támadna.

Bethlen gróf miniszterelnök tegnap azt mondotta, hogy a királypuccs ügye a bíróság előtt fekszik és hogy ezzel sem a parlamentben, sem a sajtóban ne foglalkozzunk. Ez az úgy akkor került a nemzetgyűlés elé, amikor fogságban voltak. A vádolónak nemcsak joga, hanem kötelessége is van és ez az, hogy ott legyen, ahol a vád elhangzik. Azt is mondotta a miniszterelnök ur, hogy ha mi győzünk, a nemzetet halálba vittük volna.

Vigyázzon a tulajdon, hátha nem az az ut vezet az integritás felé, amelyen ők haladnak. A miniszterelnök lett volna hivatva arra, hogy tapasztalataival olyan utat jelöljön ki, amelyen együtt haladhattunk volna.

A miniszterelnök kijelentette, hogy nem vágyott a miniszterelnöki szék után. Emlékeztetése akarja idézni a miniszterelnöknek, hogy annak idején, amikor *Clark* keltak a tárgyalások, *Bethlen* előtte kijelentette, hogy *Clark* urnak az az óhaja, hogy *Bethlen* legyen a miniszterelnök. Különös véletlen, hogy ugyanaz a *Clark*, most Anglia prágai követe. Ezt az utat, amelyen a miniszterelnök halad, teljesen elveszítettnek látja.

Rakovszky attakja

Ezután *Rakovszky* István szólal fel és megindokolja a határozati javaslatát. Kéri a nemzetgyűlést, hogy utasítsa a kormányt, hogy a királykérdésre vonatkozó összes okmányokat a Ház elé terjessze és a Fehér Könyvben lefektetett állításokat okmányokkal bizonyítsa. Kijelenti, hogy ő egy szóval sem állította azt, hogy *Vass* kultuszminiszter a Fehér Könyvben levő kijelentésekben valamint a bíróság előtti tanuvallomásokban, valótlanul mondott.

A miniszterelnök a Fehér Könyvben azt mondta: Ez volt *Rakovszky* István utolsó hazugsága. Ha ő ebben a modorban válaszol a miniszterelnöknek, azt mondaná, az ő hazugságaival szemben, hogy ez a miniszterelnök agyvelő működésének félrebecsítése.

Kívánsi volt a miniszterelnök, hogy ki írta alá a manifestumot. Ez a manifestum a vonaton maradt. Nagyon érdekli az is a miniszterelnököt, hogy kik voltak a svájci levélben felemlítve, mint akik a királyt behívték Magyarországra. Erről majd a végtárgyaláson fog bővebben nyilatkozni. A miniszterelnök az egész nemzetgyűlés és az ország közvéleményét agyonijesztette a cseh mobilizációval, holott nem a hadilétszám 80 százaléka, hanem

A magyar-osztrák tárgyalások

Bécs, január 24. A „Neue Freie Presse“ írja: Mint beavatott helyről értesülünk a Magyarországgal folytatott pénzügyi politikai tárgyalások, amelyeket már az a veszély fejegetett, hogy az áthidalhatatlan ellentétek folytán holtpontra jussanak és a velencei jegyzőkönyv értelmében erre az esetre megállapított választott bíróság elé kerüljenek, a meg-egyezős megállapodások kedvező fordulatot vettek. A magyar delegáció elnöke Budapestről visszatért és magával hozta a magyar kormányra vonatkozó javaslatát is.

A „Neues Wiener Abendblatt“ is megállapítja, hogy Ausztria és Magyarország között a tárgyalások Valkó államtitkár visszatérése óta jobbra fordultak és mindkét tárgyaló fél követeléseiből lényeges engedélyt tett.

Vörös-kereszt bál

A Vörös-Kereszt Egyesület debreceni fiókjának választmánya tegnap délután 4 órakor Komlóssy Dezső h. elnök elnöklété alatt ülést tartott.

Dr. Tatay Zoltán titkár bejelentette, hogy a február 11-én rendezendő bálra Ollinger Béla, Havas Gáborné, Fiáth Lászlóné, dr. Tatay Zoltán, Balogh Sándor dr. és Vajna Őrnagy felkérték a bál fővédnökségére a fővédnököket és bálanyákat.

Bálanyák eszerint Kratochwill Károlyné és Miskolczy Lajosné lesznek, míg a fővédnökséget Csekonics Endre gróf, Széchényi Emil gróf, Simon Elemér, Miskolczy Lajos főispán, Kratochwill Károly körletparancsnok és Pedlow kapitány vállalták.

A választmányi ülés elfogadta a bemutatott 43 védnököt és ezután a bál bizottságot a következőképen alakította meg: Elnök: Petzkó Ernő, alelnökök: dr. Tatay Zoltán és Vajna Viktor; titkár: dr. Tóth Emil; pénztárnok: Rickl Antal; ellenőr: Gaszner Géza; cigányvajda: dr. Balogh Sándor, ezenkívül mintegy 700 tagu rendezőség.

A választmányi ülés ezután kevéssel fél 6 órakor véget ért.

A Vörös-Kereszt egyesület február 11-én rendezendő bálja igen előkelőnek és nagyszabásúnak ígérkezik, úgy hogy méltán nagy érdeklődés mutatkozik a bál iránt nemcsak Debrecenben, hanem a vidéken, sőt még a fővárosban is, ahonnan többen jelezték ez alkalomból Debrecenbe érkezésüket.

Szerencsétlenség az erdőirtásnál

Súlyos szerencsétlenség történt tegnap az ófehértói erdőben. Itt dolgozott Bónis Sándor debreceni lakos, aki mint robbantónak volt alkalmazva az erdőben.

Tegnap az egyik dinamitpatron a ráakodott hó réteg miatt nem akart felrobbanni, mire Bónis a patronat a melegedő szobába a tűz felé tartotta, hogy a hó leolvadjon a patronról. A tűz erős melegétől a dinamitpatron hatalmas dörrenéssel felrobbant. A robbanás következtében Bónis balkeze teljesen szétroccsolódott, azonkívül az arcán és a lábán is súlyos sérülést szenvedett.

Bónist beszállították az Augusztia-Szanasztoriumba. Állapota súlyos, de nem életveszélyes. A szerencsétlenségért senki sem felelős, azt tisztán Bónis vigyázatlansága okozta.

— **Két százalék helyett egy.** Ismeretes, hogy a városi tanács a forgalmi adó kezelésére külön forgalmi adóhivatalt állított fel. Ennek a hivatalnak vezetői állását, mint annak idején megírtuk, a városi tanács meghívás útján töltötte be, még pedig olyan formán, hogy a hivatal vezetését Nagy József ny. pénzügyigazgatóra bízta, aki ezt az állást el is fogadta. Annakidején a tanács Nagy Józsefnek megfelelő tiszteletdíj mellett munkálkodásáért a befolyó adók 2 százalékát ítélte oda. Most úgy értesülünk, hogy a tanács haszonrészesedésül Nagy József pénzügyigazgatónak a befolyó forgalmi adóknak csak 1 százalékát ítélte oda.

N A P I H I R E D E K

Az uszítás,

a keresztyén felekezeteknek és a különböző keresztyén felekezetekben élő magyar testvéreknek egymás elleni heccelése, közöttük a féltékenységek, viszálynak és gyűlölködésnek a felkötése és állandó szítása — régi kipróbált, de sajnos, még csaknem mindig bevált fegyvere a zsidóságnak.

Előbb a kálvinista-üldözés rémjeségével próbálkoztak, de ez, a Ballazár befolyása alatt álló kisebb kört kivéve, nem ért el kellő eredményt, bár káros hatását, különösen Debrecenben éreztük és éreznünk kell ma is. De hogyan is hihette volna el józan itéletű és világos fejű ember, hogy kálvinista-üldözés lehetséges nálunk, Csonkamagyarországon, melynek élén a kálvinista Horthy Miklós és az ugyancsak kálvinista Bethlen István áll?

Mikor a méregkeverők látták, hogy uszítási törekvéseik a magyarság józanságán hajótörést szenvednek, minden átmenet nélkül fordítottak egyet a köpönyegben, illetőleg a taktikán s most meg már a katolikusokat kezdik féltetni a kálvinisták üldözésétől, hogy a gyanu magvát elhínthessék, ahhoz semmi eszköztől sem riadnak vissza.

Legújabb hazugságuk a békét minden áron megbontani akaróknak, hogy a vitézi telkek kiosztásánál a protestánsok óriási kedvezésben részesültek a katolikusok rovására. Akadt olyan jámbor honatya, aki ezt a „visszaélést“ a nemzetgyűlésen is szóváltotta, nem riadván vissza attól, hogy végképen neveltségessé teszi magát. Az interpelláló szerint a protestáns katonák 400 vitézi telket kaptak, míg a többségben lévő katolikusoknak mindössze 160 jutott.

Ezzel szemben az igazság, amint a nemzetgyűlésen mindjárt másnap hitelesen megállapították az, hogy a vitézi rend tiszt tagjai közül 79 a katolikus és 41 a más vallású. Ezek közül még senki se kapott telket. A legénységi állományból pedig 134 a római katolikus és mindössze 70 a más vallású. Amint ezek a számadatok bizonyítják, amelyek egészen mást irányt mutatnak, amint a heccesek légből kapott számai, nagyon bajos volna a katolikusok háttérben szorításáról komolyan beszélni.

De hát így mi lesz az összevezetéssel? Ne féltsd őket, szíves olvasd, keresnek másik okot; ha az se válik be, ismét ujat. Az ő igyekezetükön nem fog mulni.

Alattomos szándékuk akkor fog csődöt mondani, ha a magyarság megőrizi higgadságát és világos látását és nem engedi meg, hogy alantas, önsz érdekéből ellenségekként állítsák szembe a katolikus magyart protestáns magyar testvérel.

A nemzet legjobbjai s a józan magyarság nagy tömegei érzik, hogy a magyar keresztyének egysége és testvérisülése nélkül erre a letiport fajra, nemzetre és hazára a legdicselemben halál vár, mert a nélkül számára nincs feltámadás.

— **A polgármesterhelyettes hivatalában.** Csóka Sámuel h. polgármesternek, aki néhány nappal ezelőtt influenzába esett, egészségi állapota annyira megjavult, hogy ma már elhagyhatta betegszobáját. A h. polgármester ma már hivatalában lesz.

— **Tatay tb. tanácsnok hivatalában.** Dr. Tatay Zoltán tb. tanácsnok, aki néhány napon át hivatalos kiküldetésben a fővárosban időzött, hivatalos utjáról hétfőn este visszaérkezett. A tanácsnok újra átvette ügyosztályának vezetését.

— **A jog- és pénzügyi bizottság ülése.** Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága pénteken ülést tart. A közgyűlés előtt több jog- és pénzügyi bizottsági ülés már nem lesz, tehát ennek az ülésnek tárgysorozatán előreláthatólag több fontos ügy fog szerepelni.

— **Kongresszus a város tisztviselők fizetése ügyében.** Vádszky István tanácsnok tegnap reggel Budapestre utazott, ahol részt vesz a városi tisztviselők fizetésének javítása érdekében tartandó országos városi tanácskozás. A tanácsnok a hét végén jön vissza hivatalos utjáról.

— **Az esküdtbírók elnökei.** A debreceni kir. ítélőtábla elnöke az 1922. év tartamára a debreceni kir. törvényszéknél szervezett esküdtbírók elnökévé dr. Kesserű Lajos kuriai bíró kir. törvényszéki elnököt, helyettes elnökeivé pedig dr. Visky Sándor és Uffalussy József kir. törvényszéki tanácselnököket jelölte ki.

— **Eljegyzések.** Tatár László—Csősz Máriaival, Ménes János—Gombos Máriaival, Pető Ferenc—Pető Erzsébettel, Gerendás Jenő—Berkovits Gizellával, Szilágyi Sándor—Horvánszky Margittal, Dér József—Szegedi Juliánával, Varga Gábor—Bak Etelkával, Nagy László—Habyku Máriaival.

— **Az állami lakáshivatal körül.** A város jog- és pénzügyi bizottságának legutóbb tartott ülése foglalkozott a népjóléti miniszter azon leiratával, mely az állami lakáshivatalhoz ki-nevezte az előadókat, akiknek fizetéséről a város tartozik gondoskodni. A leirattal szemben a bizottság azt határozta, hogy addig nem hivatja össze a rendkívüli közgyűlést állást foglalni az ügyben, míg meg nem tudja, hogy a polgármester intézkedett-e a leirattal kapcsolatosan. Ha intézkedett, akkor bovarja az intézkedés eredményét és csak aztán hivatja össze a rendkívüli közgyűlést, hogy állást foglaljon a törvényhatóság a leirattal szemben. Most úgy értesültünk, hogy a leiratot a megérkezése után a polgármesterhelyettes áttette a főispánhoz, aki a leiratot illetőleg felterjesztéssel élte a népjóléti miniszternél. A h. polgármester, valamint a főispán teljesen törvényszerűleg jártak el. Hogy miképpen fog intézkedni a népjóléti miniszter, az még a jövő titka.

— **Csaba-bál.** A Csaba-bál rendezősége tudatja a meghívott közönséggel, hogy a bál-iroda január 21-től kezdve az Arany Bika-szálló félemelet 15. sz. szobában megkezdte működését. Hivatalos órák délelőtt 11—1 ig, d. u. 5—7 ig tartatnak. Jegyek és meghívók a báliródban kaphatók. Együttal tudjuk a meghívottakkal, hogy a tánc pontosan 9 órakor megkezdődik.

— **A forgalmi adóhivatal tisztviselői állásainak betöltése.** Debrecen sz. kir. város az általános forgalmi adó kezelésére külön hivatalt állít fel. A szervezendő hivatalhoz havi 2500 korona fizetés és a várost illető részesedés évi összege 1/4%-ának megfelelő, de legalább évi 15000 koronát tevő jutalékból álló javadalmas mellett 12 egyént vesz fel. Ezen állásokra pályázni akarókat felhívja a polgármesteri hivatal, hogy kérvényeiket f. hó 30-ig adják be hozzá. A pályázati kérvényben eddigi foglalkozásukat a pályázók igazolni tartoznak. Alkalmazásra csak azok számíthatnak, akik legalább középiskolai érettségi bizonyítvánnyal rendelkeznek. A kereskedelmi könyvelésben járatosak előnyben részesülnek. A meg nem felelő alkalmazottak egy havi felmondással elbocsáthatók.

— **Megnyílik a kisegítő kórház.** A városi tisztifőorvos több alkalommal hangzottatta, hogy a megnövekedett betegforgalomra és a járványos betegségek gyakori előfordulására való tekintettel, a városnak elsőrendű érdeke volna egy kisegítő kórház felállítására. A felszólalásokra vonatkozólag az egyetem orvoskarából olyan hajlandóság már mutatkozott is, hogy ezt a kisegítő kórházat is hajlandó lenne az orvoskar felállítani. A városnak a kisegítő kórház céljaira csupán épületet kellene az orvoskar rendelkezésére bocsájtani. A kisegítő kórház céljaira a város igen alkalmasnak találta a nyulasi betonbarakkokat, ahol esetleges javítások eszközzése után a kórházat fel lehetne állítani. A nyulasi barakkokban jelenleg a csendőrség van elhelyezve, de ha az egyetem orvoskara részéről komoly megkeresés történék, akkor a tanács hajlandó volna a barakkokat az egyetem rendelkezésére bocsájtani. Ez a megkeresés értesülésünk szerint a közeli napokra várható, amikor is ez ügyben intézkedés fog történni. A kisegítő kórház tehát rövidesen meg fog nyílni.

— **A városi szegényház hus- és zsirszükséglete.** A városi szegényház részére szükséges zsir- és marhahús szállítására a számvevőség árlejtést hirdetett. A zsir szállításra a legkedvezőbb ajánlatot a Debreceni Hentesárugyár R. T., míg a marhahús szállítására a legkedvezőbb ajánlatot Kovács Lajos debreceni hentesmester tette. A tanács a nevezett cégeket a szállítással megbízta.

a békelétszám 80 százaléka volt az, ami bevonult. A miniszterelnök vakmerő megvádolni gróf Sigrayt szőszegéssel. Ő meri ezt tenni, aki neki több képviselő jelenlétében megígérte, hogy a sajtófőnököt el fogja mozdítani állásából és nem tartotta meg ígéretét. Bethlen nagyon jól tudja, hogy a támadásokra támadással felel. Sem ő, sem képviselőtársai nem kívánják a pertürlést. Igenis kérik, hogy a nyilvánosság előtt folytassák le a pörüket.

Eszeágában sincs az ellenzéknek a Kormányzót lejáratni, akit minden tisztességes ember támogat. De nem tűrhető, hogy a hátmögött klikkek kormányozzák az országot. Az

Tanácsoltak, nem tanácsoltak ?

Öt perc szünet után elnök az ülést megnyitja.

Bethlen István gróf miniszterelnök szólal fel. Nincs szándékában, hogy a szónokok kijelentéseire részletesen válaszoljon, tekintettel arra, hogy a mai ülésen elfoglaltsága miatt nem vehetett részt. Egy pontra azonban mégis válaszolnia kell. Megemlítette tegnap, hogy értesítést kapott Kánya követtől arra nézve, hogy a király nem kívánta azoknak a képviselőknek a tanácsát, akik mellette voltak. Ezt a kijelentését ma kétségbevitették és ezt a napilapokban Gratz is megcáfolta. Erre nézve egy táviratot mutat be a Házban, amely szerint Gratz kijelentette, hogy a király teljesen tisztában van az ország súlyos helyzetével, valamint azzal is, hogyha lemondás és detronizáció között kell választania, az utóbbit választja és számít arra is, hogy antant fogságba

embert mindenütt titkos szervezet bizalmasai veszik körül. És egyesek már nem is mernek az utcán járni.

E kijelentésre nagy zaj támad a Ház minden oldalán. Gál Endre közbejártja: Ez már sok. Perlaky György indulatosan veri a padot.

Rakovszky erre elmondja, hogy Budán egy uriembert letartóztattak, de a kormány részéről még sem történt intézkedés. Ezután a választói jogról beszél és azt mondja, hogy ő még a háború idején választói jogot követelt a katonák részére. Bizalmatlan a kormány iránt a javaslatot nem fogadja el.

kerül. A király három tanácsadójának pedig kijelentette, hogy *határozása megmáshatatlant és tanácsukra többé szüksége nincsen*. Ez a hivatalos távirat Kánya Kálmán követ úrtól jött.

Rakovszky István: Ebben a dologban a miniszterelnök ur félre van vezetve. Ő nem volt ott, ennél fogva nem is ismerheti a tényállást. Őfelsége egy szót sem szólott ilyen értelemben, sőt azt várta, hogy ők ott fognak maradni és még el sem bucsuzhattak Őfelségétől.

Bethlen István gróf miniszterelnök állítást tennitartja.

Andrássy Gyula gróf: Én is mint tanu kijelentem, hogy Őfelsége nekünk ilyen irányban nem nyilatkozott. Itt mindenesetre félreértésnek kell fennforognia. Én állítom, hogy a távirat tartalma nem fedi a valóságot.

A határozati javaslatok

Bottlik József alelnök: Miután több szónok nincs, következik a határozathozatal.

A nemzetgyűlés az indemnítási javaslatot általánosságban, a részletes tárgyalás alapjául elfogadja.

Rassai Károly első számú határozati javaslata arról szól, mondja ki a nemzetgyűlés, hogy tiltakozik minden idegen beavatkozás ellen a trón betöltés kérdésében. Óvást emel és aggályosnak nyilvánít minden kormány megállapodást a magyar nemzet jogainak gyakorlásának idegen hatalom befolyásától való függővé tételére.

Vass József kultuszminiszter kéri, hogy Rassai Károly határozati javaslatát osszák több részre és külön történjék a szavazás minden részről.

Rassai ez ellen tiltakozik, a Ház Vass kultuszminiszter javaslata szerint határoz, amelynek értelmében Rassai Károly határozati javaslatának első részét a nagy többség elfogadja, a második részét azonban nem.

Ezután Rassai Károly második határozati javaslatát, amelyben kívánja, hogy az 1921. évi LXX. 47. törvénycikkben trónfosztottnak nyilvánított Habsburg-ház a trón várományosai közül töröltessék, továbbá, hogy a Habsburg-család tagjai részére létesített közjogi jogosít-

ványokat és az udvarnagyi bíróságot szüntessék meg, a Ház nem fogadja el.

Rassai Károly harmadik határozati javaslatát az ideiglenes államfő hatalom gyakorlásának időtartamára és az államfői szék mikénti betöltésére vonatkozólag a Ház nem fogadja el.

Rassai Károly negyedik határozati javaslatot, amelyben arról van szó, hogy mi történjék, ha a mostani nemzetgyűlés feloszlanék az új választójogi törvény megalkotása nélkül, a Ház nem fogadja el.

Friedrich István határozati javaslata, hogy az indemnítási javaslatba felvett egyik 200 millió tétel vizsgáltassék felül, mielőtt szavazásra kerülne a sor.

Pallavicini György figyelmezteti az elnököt, hogy a tanácskozássra szánt idő letelt.

Elnök kijelenti, hogy a gyakorlat az, hogy a vita bezárása után a határozati javaslatok felett lehet szavazni.

Ezután a Ház Friedrich István határozati javaslatát mellőzi. Elfogadták Reischl Richárd határozati javaslatát az *ipartörvény revíziójának sürgős tárgyalása érdekében*. A többi határozati javaslatokat, a nemzetgyűlés elvetette.

Elnök ezután az ülést 5 perere felfüggesztette.

Az ébredők

Szünet után Széchenyi Viktor gróf kért szót: Szilágyi legutóbbi felszólalásában az Ébredő Magyarokról beszélt és közbeszólások az ő személyét is érintették. Szilágyi azt állította, hogy az ébredők az utóbbi időben szabadkirályválasztókat választanak tagjaikul és hogy ebben az irányban is propagandát fejtenek ki. Mint az Ébredők egyik megválasztott társelnöke, helyreigazítja Szilágyi állításait. *Az Ébredők politikával sem a múltban nem foglalkoztak, sem a jövőben nem fognak.* Ő nem volt és nem is lesz szabadkirályválasztó és amíg ő az Ébredők Egyesületének elnöki helyén marad, ez az egyesület politikával nem foglalkozik. Az egyesület fővágya, *olyan platformot teremteni, amelyen az ország hazafias keresszény intranszigenz elemeit egybeolvasztja.*

Elnök ezután napirendi indítványt tesz. Legközelebbi ülés 25-én délelőtt 10 órakor lesz.

Körödy-Katona István sürgős interpellációra kért és kapott engedélyt. Szóvateszi azokat az atrocitásokat, amelyeket a szerb katonák a demarkációs vonalon átlépő magyarokkal elkövettek. Kérdi a külügyminisztert, hajlandó-e a megtorló intézkedéseket megteenni?

Bánffy Miklós gróf kijelenti, hogy a ha-

A debreceni MANSz üd özlete a soproni asszonyokhoz

Megirtuk, hogy a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének soproni fiókjá abból az alkalomból, hogy Sopron magyar maradt, nagyszabású ünnepséget rendez. A MANSz debreceni fiókjá a következő üdvözlő levelet intézi az ünnepség alkalmával a soproniakhoz:

„A MANSz debreceni fiókegyletének intező bizottsága nevében hazafias érzéssel, igaz honleányi szeretettel köszöntjük a soproni fiók egylet érdemes vezetését és tagjait abból az örvendetes, lélekemelő ünnepség és szeretet vendégség alkalmából, hogy Szövetségünk ottani, hivatása magaslatán álló, nagy jövőre hivatott, nemes szerve, a MANSz soproni fiókegylete, örömmünnepet ül Sopron városának, a magyar haza számára való megmentésének sikerére, folyó hó 26-án.

Tudjuk, de érezzük is, hogy Sopron várososa nemcsak egy nagy, híres, régi kultúrvárosunk megtartását, szívünkhez nőtt magyar rögöket jelent nekünk, magyaroknak, hanem egy új hajnalhasadás kezdetét: jogos reményt, hogy Sopron után többi elszakasztott véreink következnek és származnak vissza Hungária keblére, egy évezredes történeti Magyarország boldog folytatására, amelyben Sopron magyar asszonyaira is a nagy elhivatottság és a jobb jövő íti edesen mosolygó sugarait.

Kelt Debrecenben, 1922 január 23. Fráter Erzsébet sk., díszelnök, Hubert Ottóné sk., ügyv. elnök, Uray Sándor sk., igazgató, dr Medveczky Károly sk., titkár.

A közös javak

Bécs, jan. 24. A volt monarchia közös javainak likvidálási kérdésében Valkó Lajos magyar államtitkár visszaérkezte után a helyzet kedvezőbbben alakult és valószínű, hogy nem kell döntőbíró elé vinni az ügyet. Ha azonban mégis döntőbíróra lenne szükség, Ausztria már előre is tiltakozik az ellen, hogy a döntőbíró elnöki tisztét olasz államférfi töltsse be.

A világitási vállalat felülvizsgálása

Debrecen város törvényhatósági bizottságának legutóbb tartott közgyűlésén a város világitási vállalatának költségvetését nem tárgyalhatta le, mivel az nem készült el akkorra. Így a vállalatnak egy havi indemnítást szavaztak meg, egyben a közgyűlés egy vegyes bizottságot küldött ki. Ennek a bizottságnak feladata az lesz, hogy felülvizsgálja a vállalat működését, továbbá azt, hogy a vállalat helyes irányban működik-e, valamint azt is, nincsenek-e olyan műszaki hiányok, amelyek a vállalat műszaki és gazdasági üzemére károsak.

A közgyűlés a bizottságba Garda Dezső üzletvezetőt, Ledniczky István iparfelügyelőt, Rimánóczy Béla műszaki tanácsost, Schwarcz Vilmos bizottsági tagot és Ary Lajos tb. főszámvevőt delegálta.

A bizottság tegnap délelőtt 11 órakor ült össze első ízben. Az ülésen Dr Vargha Elemér tb. főjegyző elnököt. Az ülésen megjelentek Aberle Rajmond h. igazgató, Baukovác Alfréd a vállalat könyvelője és Dr Zempléni Kornél tb. tanácsnok is.

Az ülést pontban 11 órakor Dr Vargha Elemér tb. főjegyző elnök nyitotta meg. Zempléni Kornél ismertette ezután a bizottság megbízatását.

Ezután a bizottság kimondta, hogy a legsürgősebben hozzálat a vállalat üzemi és kereskedelmi ügyeinek átvizsgálásához. A bizottság munkája előreláthatólag két három napot fog igénybe venni. Az ülés 12 óra után véget ért.

A bizottság tegnap délután folyamán kiszállt a villamos telepre, ahol úgy az üzemi, mint a kereskedelmi berendezések átvizsgálásához hozzáfogott. Esetleg felmerülhet az áram árak felemelésének szükségessége is, melyről a bizottság pontosan be fog számolni. A bizottság munkája iránt nagy az érdeklődés van az illetékes körökben.

Vizgazdasági konferencia

Prága, jan. 24. (Cseh Sajtóiroda.) A volt magyar királyság vizgazdaságának állandó műszaki bizottsága Chargeraux elnöklésével holnap Drezdában tartja második ülését. A bizottságnak az a feladata, hogy olyan esetekben, midőn az új határ a vizgazdasági berendezéseket, vagy a villamosenergia vezetékeit átszeli, az egyes utódállamok egyezségeit létesítsenek. A bizottságban Magyarország, Ausztria, Csehország, Jugoszlávia és Románia képviselői foglalnak helyet.

— **Nyolc láda szeretetadomány.** Tegnap délután folyamán az Amerikai Vöröskereszt Egyesület budapesti missziójától 8 láda szeretetadomány érkezett a Vöröskereszt debreceni fiókja számára. A szeretetadományok szétosztása felől még a mai nap folyamán intézkedni fog a Vöröskereszt választmány.

— **Beszámoló.** Dr. Dánér Béla, a hajdusoboszlói kerület nemzetgyűlési képviselője vasárnap tartotta beszámolóját Kabán a választók hatalmas tömege előtt. Foglalkozott az aktuális politikai kérdésekkel és a földreform végrehajtásával. A beszámoló iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg. A képviselőt nagy lelkesedéssel hallgatták meg s teljes bizalmukról biztosították.

— **Házasságkötések.** Bakk Béla ref. tanító Bocskai Margittal, Dancinger Ignác fogtechnikus Weisz Malvinnal, Olah Antal gépész Nagy Rózával, Gajdos Pál törvényszéki irodatiszt Halász Zsuzsánnával.

— **Harmincöt ezer koronát vesztett el.** Szarvas Miklósné Wagner Katalin Tecős-kert, Aczél-utca 43. szám alatti lakos tegnap a Csapó-utcán bevásárlás közben letette a szatyrot a földre. A bevásárlás végeztével tovább ment. Pár perc múlva észrevette, hogy a szatyort a földön felejtette. Visszasietett arra a helyre, ahol emlékezete szerint a szatyort hagyta, de az már akkor sehol sem volt. A szatyorban volt Szarvasné 2 hadikölcsönkötvénye 2000 koronáról, 2 liter bor és 33 ezer korona készpénz. Szarvasné jelentést tett a rendőrségen s kérte a nyomozás megindítását az elvesztett pénz után. A károsult ezután is kéri a megtalálót, hogy az elvesztett tárgyakat és a pénzt juttassa vissza hozzá.

— **Öt társzékér dísznóhus.** Tegnap reggel úgy 9 óra után nem érdektelen látványban volt része annak, aki a Piac-utcán megfordult. Az állomás felől 5 hatalmas társzékér haladt rakkottan kihasított, pirosra perzselt hizott sertésekkel. Hirtelenében tenger bámolója akadt a nem mindennapi látványnak. A levágott sertések Kóbányáról, a nagyvágóból érkeztek Debrecenbe vonaton s az egyik debreceni szalámigyár már a napokban feldolgozza a sok jó dísznóhust szaláminak.

— **Pincérbál.** Súly Lajos rendőrfőtanácsos, a debreceni m. kir. államrendőrség vezetője védnöksége alatt a debreceni pincérek tudószanatóriumok alapjára művészestéllyel egybekötött zártkörű táncestélyt rendeznek február 2-án, csütörtökön este az Arany Bika dísztermében fél 9 órai kezdettel. Műsor: 1. Récz Laci és Berki Lajos zenekarának monstre nyitánya. 2. Bevezető konferencia: Elmondja Pósch Dezső. 3. Torma Zsiga, a Csokonai-színház tagja. 4. Szalma Sándor, a Csokonai-színház tagja. 5. Vizváry Elza, a Csokonai-színház tagja. 6. Kardoss Géza, a Csokonai-színház igazgatója. 7. Vidos Jenő. 8. Záró zeneszám. A műsort konferálja: Márkus Károly. A zeneszámokat kíséri: Bihari Zoltán. Szépségverseny. Műsor után tánc reggelig. — Belépő-díj személyenként 100 K vigalmi adóval együtt. Pályajegy 500 K vigalmi adóval együtt. Jegyek előre válthatók a meghívó felmutatása mellett az összes éttermek, kávéházak főpincéreinél és a pincér csoport irodájában, Sass-utca 2. sz. alatt.

— **Nyukosz hirdelmény.** Ismételten felkértem a tagokat, hogy akik még tagsági jegyeiket mind ez ideig nem vették át, a hivatalos órák alatt (naponta 4—5-ig) átvenni sziveskedjenek. Egyben közlöm, hogy „Nyukosz naptár”-ból utánrendelés történt, melynek megérkezése mindennap várható. Akik óhajtanak belőle, előjegyeztesethetik magukat. Nyukosz elnökség.

— **Versenyfárgyalás a vágóhídi felüljáróra.** Debrecen sz. kir. város tanácsa a vágóhídi felüljáró fakorlátjának vasbetonnal való kicserélési munkálataira versenyfárgyalást hirdet. Az ajánlatok lepecsételt borítékban a polgármesteri hivatalhoz (Városháza I. em. 4. sz.) 1922. évi február hó 1. napjának délelőtt 11 óráig adandók be. Bónatpénzül 10,000 korona teendő le a város házipénztárába. Részletes vállalati feltételek és tervek a város mérnöki hivataltól 50 korona ellenében megszereshetők.

— **Husfűtlés** pontosan és kifogástalanul Zöldfa-utca 3. sz. alatt.

— **Szatmármegye Tisza-köpe.** Szatmármegye törvényhatósági bizottsága tegnap átiratban meghívta Debrecen városát február 9-én tartandó diszközgyűlésére. Ezen a diszközgyűlésen leplezik le gróf Tisza Istvánnak, a Szatmármegye közgyűlési terme számára készült arcképet, amelyet a vármegye közönsége most festetett meg. A tanács a meghívást tudomásul vette és képviselőről gondoskodni fog.

— **A közművelődési könyvtár folyóiratai.** A közművelődési könyvtár igazgatója beadványt intézett a városi tanácshoz, melyben a könyvtár számára járó folyóiratok és hírlapok előfizetésének megújítására nagyobb összeg kiutalását kérte. A tanács a lejárt előfizetések megújítására a közművelődési könyvtár igazgatójának 9 ezer koronát utalt ki.

N A P I R E N D

Szerda 1922 január 25

Prot.: Pál. Kath.: Pál.

Közművelődési könyvtár nyitva d. e. 10—11-ig, d. u. 4—7-ig.

Kollégiumi könyvtár: Nyitva d. e. 10—12-ig.

Csokonai-színház: Este fél 8 órai kezdettel C) bérletben „A vörös tatár”, dráma 4 felvonásban

Apollo mozgó) előadások kezdete
Urania mozgó) 5, 7, 9 órákor

A „Napsugár” vagyonmentő vására délután 3 órákor Piac-utca 10. szám alatt.

Az orvosszövetség közgyűlése este fél 7 órákor az Angol Királynő külön termében.

— **Lőpor és robbantó anyagok forgalma.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara értesíti a kereskedő- és iparos érdekeltséget, hogy a keresk. m. kir. miniszter 92568/1921. számú rendeletével Robbantóanyag és lőpor-egyedárusági tanácsot állított fel. A Robbantóanyag és lőpor-egyedárusági tanács feladata a robbantóanyag és lőpor-egyedáruság alá tartozó anyagok előállításával, behozatalával, forgalombahozatalával, felhasználásával, ármegállapításával kapcsolatos mindazokban a kérdésekben véleményt adni, vagy intézkedni, amelyeket a m. kir. kereskedelemügyi miniszter a m. kir. pénzügy- és honvédelmi miniszterekkel egyetértőleg a tanács hatáskörébe utal. A Robbantóanyag és lőpor-egyedárusági tanács székhelye Budapest, kereskedelemügyi m. kir. miniszterium II. Lánchid-utca 1—3.

— **„Napsugár” vagyonmentő árverés ma és holnap délután 3 órákor Piac-utca 10. I. alatt.**

— **Új iparengedélyek.** A városi tanács tegnap délelőtti üléséből az alantírt ipardíjak kiszabása mellett a következő új iparengedélyeket adta ki: Fried Nőverek nőiszabó ipar 300 korona, Csóka Józsefné szatóc ipar és élelmiszer kereskedés 100, Nagy Lajos asbeszt-, padlóbeton és padlóparkett tisztító ipar 300, Ötvös Józsefné zöldség-, főzelék és tejtermék kereskedés 500, Taricska Dánielné új és ócska ruhakereskedés 300, Ecetgyár R. T. ecet és ezzel kapcsolatos termékek gyártása és kereskedése 500, özv. Bakos Gyuláné fényképező ipar 100, Tóth Józsefné élőbaromfi- és tojáskereskedés 500, Hampel Jenő üveg- és porcellán kereskedés 500, Bervenger Henrik órák, látszerész 300, ifj. Kucsár János fuvaros 100 korona.

N
DEBRECENI NYOMDÁSOK
FOLYÓ ÉVI FEBRUÁR HÓ 12-ÉN
VASÁRNAP ESTE 6 ÓRAI KEZDETTEL
RENDEZIK NAGYSZABÁSÚ

ÁLARCZOS BÁLJUKAT

A MUNKÁS OTTHON (Margit-fürdő)
KELLEMESEN FÜTÖTT DISZTER-
MÉBEN. TOMBOLA. KONFETTI ÉS
SZERPENTIN. SZÉPSÉGVERSENY.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR

Szerda: Vörös talár, C) bérletben.
Csütörtök: Pillangó kisasszony, Pardon... fenség!, Csókvásár, A) bérletben.
Péntek: Pillangó kisasszony, Pardon... fenség!, Csókvásár, B) bérletben.
Szombat: Pillangó kisasszony, Pardon... fenség!, Csókvásár, C) bérletben.
Vasárnap d. u.: Cigánybáró.
Vasárnap este: Fekete pillangó.

Lili. Florimond Hervé tisztán csillogó muzsikájának kedves ritmusai lüktettek tegnap este a Csokonai-színházban, Hervé-é, az első talentumos párisi buffonistáé, aki kis operett-színházának egymaga volt igazgatója, énekese, rendezője, karmestere, sőt gépésze is. Ennek a színháznak, amelyből később a mai Folies-dramatiques fejlődött ki, irta az első operettek, amelyek egy félszázad óta is frissen őrizték meg a sokoldalú és hivatott muzsikusk rendkívül grációzus melódiáit.

Zenéjének gracilis finomsága, melódiájának bájos pikantériája, hangszerelésének színessége és hangulatos dallomai ma sem vesztettek semmit üdeségükből s a primhegedűk lágy éneke és a pizzicatók gyors pergése tegnap este éppoly meglüktették a publikum szívét, mint ezelőtt ötven esztendővel.

A Csokonai-színház tegnap esti előadásán a rendezés inkább finom, odalehelit vonalakban próbálta megadni az eltűnt korszak megújított romantikáját, mintsem az eleven lobogásban s hogy ez nem mindig sikerült, csak azon mulott, hogy az együttes kiegészítésére, szánt alakok meglevőitöknek belerögzött modorságával minden jóakarát ellenére sem tudott megbirkózni.

S hogy az előadás ennek a bántó disszonanciának ellenére is az volt, aminek Hervé és librettistái, Hennequin és Millaud szánták: egy nagy lírai hangulat s egy csomó torró vállomás az élet bohóságáról, az elsősorban Helvey Erzséki érdeme.

Finom pajkosság, szelidség és okosság mosolygott egységes alakításából, az a báj, amivel elmúlt szerelmeire gondol a deresfejú ember s az a forróság, ami keresztülperzsel a letűnt korszakok kötött formáin is. — Meleg mezzoszopránja finom ivben hajlott hozzá a grációzus muzsikához.

Szalma Sándor délceg ereje, férfiasága és szép hangja, amit legtöbbször fegyelmezni tudott, Szigeti gazdag, invenciózus, bár túlzásoktól nem mentes groteszkuma és Zoltán rokonszenves, komoly színelői munkája támasztották alá az előadást.

Müller Mátyás zenekara az erős dirigens keze alatt egységes és fegyelmezett volt. (bl.)

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Szerdán C) 30. bérletben A vörös talár kerül színre. A kiváló Halassy Mariska, László és Rubinyi felléptével.

A II ik félelvi bérletek befizetése megkezdődött.

A csütörtöki Pardon!... fenség előadására már árusítja a pénztár a jegyeket.

Szenzáció ma utoljára az Uranusban. A legkövetesebb filmek egyike, mesteri rendezés és izgalmas cselekmény.

Newyork rejtelméi III. szombaton és vasárnap az Uranusban. Hatalmas közönség nézte végig a két első részt, melyben Pearl White és szeniális partnerei nagyszerű küzdelmüket vívták a „fekete kézzel”. A III. részben teljesen új kalandokon és izgalmon mennek át.

A fejnélküli lovas II-ik részét zsufolt házak mellett nézte meg a közönség az Uranusban. Állandó tetszésének adott kifejezést Harry Piel csodálatos bravurjainak láttára. Ma szerdán utoljára.

III. befejező rész bemutatója csütörtökön. Rendes helyérek, utalványok érvényesek.

Iőnnék az iglői diákok legközelebb az Uranusban.

New-York rejtelmek III. szombattól az Uranusban.

Páris gyermekei harmadik rész (a kis hazátlanok) ma és holnap az Apollóban.

A jövedelmező selyemtenyésztés

A selyemtenyésztők külföldön évtizedek óta az eperfalombot nem levelenként szedik a hernyóknak, hanem azt az egy vagy kétéves gallyal együtt vágják le.

Természetesen az ilyen rendszerű fametszésnél, magának a selyemtenyésztőnek kell az eperfával, mint saját tulajdonával rendelkezni, hogy azt megfelelően nevelhesse és metszhesse.

Am a gazdaember, a számitani jól tudó francia és olasz gazda példájára, a saját területére ültethet eperfákat és az itt ismertetett levélszedési móddal többi gazdasági munkája mellett szinte játszva, igen szép pénzt kereshet a selyemtermeléssel.

Ma lépten-nyomon azt halljuk hangoztatni, hogy többtermeléssel lehet csak országunkat a gazdasági pusztulástól megmenteni.

A gazdasági termelésnek egyik ilyen mellékágazata a selyemtenyésztés, mely különösen az új levélszedési rendszer mellett olyan jövedelmet biztosít, mint kevés más gazdasági foglalkozás.

Mint már fennebb említettük, ezen levélszedési rendszer abból áll, hogy az eperfák tavári metszésével a levelek gallyastól vágatnak le, úgy hogy a fa július hónap végéig a hajtásaitól teljesen megfosztva áll, árnyékot nem vet és alatta mindenféle kerti és gazdasági vetemény teljes haszonnal termeszthető.

A háboru alatti katonáskodása alatt sok magyar hazánkfia láthatta, hogy Olaszországban a nagybirtokosok is óriási eperfatelepítéket létesítenek és vagy maguk foglalkoznak selyemtenyésztéssel, vagy pedig bérbeadják a fákat a selyemtenyésztők részére, mert ezzel földjüket sokkal gazdaságosabban kihasználhatják.

A m. kir. országos selyemtenyésztési felügyelőség szintén ilyen rendszerre akarja hazánkban átszervezni a selyemtenyésztést és ha a magyar gazdák megértve a mai sulyos időknek parancsszavát, éppúgy hozzálátnak ezen termelési ág üzéséhez, mint azt a külföldön teszik, csakhamar meggyőződnek arról, hogy a selyemgubótermelés az ő egyik legbusásabban megfizetett foglalkozásuk lesz.

A hazai selyemtenyésztés ezen átszervezésénél a felügyelőség tetemes áldozatoktól sem riad vissza. Ezért bárkinek a ki udvarában, kertjében vagy földjén selyemtenyésztési célból legalább 10 darab eperfát akar ültetni, annak még a mai nehéz viszonyok között is a fákat szállítási díjmentesen darabonként 5 korona árban küldi meg és amennyiben a fák megeredéséről egy év múlva meggyőződést szerez, úgy még ezen vételért is visszatérít, de persze csak minden megeredt fa után. Ültetési utasítást a fákhöz mellékel, a metszést pedig annak idején a kerületi selyemtenyésztési felügyelő fogja bemutatni.

Az eperfaültetés iránt országszerte már is igen nagy az érdeklődés. Miután eperfa-észlet még egyelőre van, jól teszi mindonki, ha eperfaigénylését a tavaszi szállításra mihamarabb bejelenti a m. kir. országos selyemtenyésztési felügyelőségnek Szekszárdra (Tolna-megye.)

Művészet

Kondor Sándor hangversenye

Egy rokonszenves szatmári uriember már buzamosabb ideje szívesen látott tagja a debreceni uri társaságoknak. Magánházáknál vagy casinóban, ahol hegedülést megjelenik, mindig járt központja lesz az érdeklődésnek.

Mához egy hétre, e hó 31-én, kedden lép Kondor Sándor először a nagyközönség elé, amikor esti 9 óras kezdettel a városi zenede hangversenytermében Magyar Imre cigány-

zenekara kíséretével magyarnóta estélyt tart. Belépti díj: számozott ülőhely a vigalmiadóval 100 K, állóhely 50 K. Jegyek előre válthatók a Hegedüs-féle könyvkereskedésben és a Jost-cukrászdában (Kossuth-utca.) Az estély műsora:

I. Nem kell rékem a világon... Éjszakánként álmaimban... Asztalosék kapufáját... Valakit keresek... Te loptad ki a kacagást... Hogyha elfordulok... Minden fehér, piros rozát... Szeretnék újra rózsák közt... Viola virágot szedtem... Másnak mondd, hogy szeretsz... Árnyékos kis utcákban... Ugy szerettek, úgy imádlak... Levelem, levelem, utolsó levelem... Hogyha látsz is napról napra... Ha az enyém voltál... Nincs is annak a két szemnek párja... Jó estét kívánok!... Nem jó dombon... Kis kertemben kivirított... III. Ha sötét is az élet... Ez a világ egy nagy korcsma... Szőke vize a Tiszának... Tudja az ég s a csillagok... Tul a Tiszán van egy város, Beregszász... A faluban szépen muzsikálnak... Muzsikálnak a cigányok... Szabad a madárnak... Beteg a szeretőm... Már minálunk rostan örök a buzát... Mikor kezdtem a ládám... Hármát fűtyentett az aradi vonat... IV. Rég szakadt fel a szívemből... Szídnak engem az emberek... Asszony lett a lányból... Rövid a leveled... Ha e'ér Hozzád... Mondja, mondja, mondja asszonyom...

Törvénykezés

Szerencsétlenség a nyulvadászaton. A múlt évben történt, hogy a püspökladányi erdőben rendezett körvadászaton Csiky Sándor véletlenül nyul helyett az egyik hajtót, Andrást Istvánt találta el, aki az arcan és combján több sérülést szenvedett. A debreceni kir. törvényszék büntető tanácsa tegnap vonta felelőségre Csiky gondatlanságából okozott súlyos testisértes büntetése miatt Csiky beismerte a vádat s védekezésül azt hozta fel, hogy most volt először körvadászaton s ezért még gyakorlatlan volt a vadászban. Horváth Arthur törvényszéki orvos szakvéleménye, majd Kerekes Zoltán kir. ügyész vádbeszéde után a bíróság Csiky 600 korona fő és 200 korona mellékbüntetésre ítélte, de az ítélet végrehajtását 3 évre felfüggesztette. Az ítélet jogerős.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Butorozott szobát keresek lehetőleg pályaudvarhoz közel. Cim: Illnicky Gok. Iparkamara.

Eladó egy jókarban levő varrógép. Cim: Ratkovszkyné, Boldogfalva-utca 26.

Begyűzőgyár és vésőintézet PAULÓ I. Szatnyányi-utca 22. Telefon 1365.

Forgács István műorás ádagos-u.

A tőzsde

Magyar korona: 72 1/2.

A mai tőzsde tartózkodó hangulathat nyitott. Ez a hangulat egész a zárlatig nem tudott megváltozni. Minden piacon nagy üzletlenség uralkodik. Papirokat alig lehetett elhelyezni. Különösen a déli orakban annyira fokozódott az üzletlenség, hogy a forgalom hangulat alól csak a kuli volt kivétel, ahol az Államvasutat az arbitrage céljaira nagyban vásárolták. A Déli vasut árfolyama véleményes vásárlásokra 100-150 ponttal javult. A többi pi- azon nevezetes esemény nines. A kurzusok bizonyos hullámzásoknak voltak kitéve, mert tartott nyitás után a tőzsde ellanyhult. Később az értékek kissé magukhoz tértek. Általában az üzletlenség hatása alatt az árfolyamok a tegnapi nívón maradtak, csak itt-ott fordult elő kisebb-nagyobb fluktuáció.

Budapesti zárlat.

Magyar hitel 1825, Osztrák hitel 625, Angol-Magyar 725, Leszámitoló bank 765, Magyar-Olasz 300, Jeiz hitelbank 320, Hazai bank 625, Salgó 5275, Rimamurányi 2020, Közúti 970, Déli vasut 1820, Államvasut 4800, Keresk. bank 6800, Általános takarékpénztár 1000, Pesti hazai 24700, Borsod miskolci 2625, Concordia 2400, Budapesti gőz. 5900, Gizella 2525, Hungária 2700, Viktória 7950, Beocsini 6350, Kohó 5300, Általános közszén 10850, Urikányi 6100, Adria 6400, Atlantic 2700, Levante 6450, Trust 1950, Ganz Danubius 24800, Ganz villamos 6000, Lipták 553, Magy. sz. l 2600, Schlick 1090, Wörner

620, Brassói 4300, Izzó 5800, Spódium 2575, Hazai faterm. 2200, Klótid 3325, Erdő 875, Nasic 18810, Neuschl. Licht. 670, Orsz. fa 1090, Telefon 4100.

Valuták.

A valutapiacra s forgalom kis keretek között maradt. Erősen favorizáltak a szokolt, amely szilárd nyitás után ellanyhult. A valuták általában kisebb-nagyobb veszteséget szenvedtek, kivéve a lengyel márkát, sv. frankot, amelyek tartottak voltak. A birodalmi márka kedvező megítélésre szintén tartott volt. Az osztrák korona változatlanul lanya. Nyugati valuták ellanyhultak.

A devizapiacra Milanót erősen vásárolták, valamint Prágát is és élénk üzlet volt még párisi és berlini devizákban. Napoleon 2575-2725, Angol font 3000-3060, Dollár 710-720, Francia frank 5875-5925, Márka 345-355, Lira 2975-3025, Osztrák kor. 800-800 Rubel 6400-6500, Lei 545-555, Szokol 1400 410 Svájci frank 13850-13950, Korona dinár 925, Lengyel márka 2000-2100.

Zürichi zárlat: Berlin 237.50, Holland 187-190, Newyork 515, London 2167, Páris 41-0, Milánó 2240, Brüsszel 4030, Prága 1005, Budapest 72 1/2, Zágráb 170, Bukarest -, Varsó 15, Bécs 15, Osztrák bélyegzett 8.

Utótőzsde. A valutapiacra az üzletmenet vonatott volt, csak dollárban és szokolban volt forgalom.

Terménytőzsde.

Hivatalos árak: Buza tiszavidéki 2325-2350, fehérmegyei 2325-2340 pestmegyei 2325-2340, rozs 1500-525, takarmány árpa 1750-1800, sörárpa 1800 850,

köles 1450-1550, zab 1560-600, tenyéri 2125-150, repce 26-27, Korpa 1140-1160.

A terménytőzsden a forgalom ma igen kis keretek között mozgott. A hangulat nyomott. Az üzletmenet vonatott. A málmok még mindig nem vásárolnak. Arfolyamok alig alakulnak ki. A ma előfordult pár tétel régebbi üzletek fedezésére szolgált. Némi érdeklődés csak tengeri iránt mutatkozott.

Sertésjelenítés. Zárt vásári maradvány 64 sertés, nem érkezett semmi. Árak így nem fejlődtek ki. Szabad vásári maradvány 2370 sertés, 89 süldő, érkezett 170, eladatott 90.

Árak: Zsirsertés fiatal nehéz 52-80, könnyű 60-70.

Sertéstermékek. Sertésus 88-120, zsír szalonna 148, füstölt hus 120, füstölt oldalas 100, tepertő 100, zsirszalonna 116, haj 128, füstölt, sózott paprikás szalonna 140.

Dollárt Simon György DEBRECEN Kossuth-u. 11.

Rikkancsok azonnal felvételnek lapunk kiadóhivatalában.

Aranyért, Ezüstért budapesti magas árakat fizetek

Kramer Simonffy 17. 18-1922. V.

Póthirdetmény

"HAJDUFÖLD" f. évi január 1., 3. és 4. évi 1., 3. és 4. számában, valamint a "Pesti Közlöny" f. évi január 5. én megjelent 4. számában 892-1921. sz. alatt közzétett Debreczen sz. kir. város I. oszt. állatorvosi állására beadható pályázati hirdetés határidejét f. évi február hó 15. napjáig meghosszabbított. Debrecen, 1922 január 23-án.

Miskolczy s. h. főispán.

Gazdasági VAS ARUK, takarékhonynak és buforvasalások, lemezedenyek beszerezhetők: Bakos István vas-kereskedésben. Csapo-utca 88. sz.